

Geslaagde studiedag natuurontwikkeling

Meer dan 300 ambtenaren en andere geïnteresseerden kwamen op 26 maart 2004 in Brussel bijeen rond het thema 'Natuurontwikkeling in Vlaanderen Tips voor de toekomst'. We vatten hier de voornaamste bevindingen samen.

In Vlaanderen is ongeveer 3100 ha natuurontwikkeling gerealiseerd verspreid over 244 natuurgebieden. Nieuwe instrumenten zoals POTNAT, een voorspellingsmodel voor potentiële natuur, moeten helpen bij het maken van onderbouwde keuzes voor concrete streefdoelen. Opvallend is dat zeer weinig projecten opgevolgd worden, waardoor kansen gemist worden om uit successen of mislukkingen te leren of om tijdig bij te sturen wanneer iets fout loopt. Er moet dus meer aandacht gaan naar monitoring. Kritische succesfactoren voor natuurontwikkeling zijn een optimale nutriënten- en waterhuishouding. Er werd gepleit voor grote eenheden natuur, die het volledig hydrologisch systeem omvatten, rijk aan gradiënten zijn en waar natuurlijke dynamische processen een grotere rol kunnen spelen. Zaadvoorraden en ontsnipperende maatregelen vergroten de vestigingskansen van planten en dieren. Verschillende maatschappelijke groepen hebben een verschillend natuurbeeld. Voor succesvolle natuurontwikkeling moet dringend geïnvesteerd worden in mensen die kunnen ingezet worden om actief het draagvlak te vergroten bij omwonenden, recreanten, landbouwers en lokale besturen.

Het juridisch instrumentarium voor natuurontwikkeling is ook te complex. Het project 'natuurbeheersrecht' van de UG (2001-2005) bekijkt hoe de Vlaamse wetgeving zo veel mogelijk kan worden geïntegreerd en vereenvoudigd.

Een voorbeeld is de afschaffing van de distelbestrijdingsplicht. Het nieuwe besluit op de natuurinrichting speelt in op de noden aan betere voorbereiding, draagvlakontwikkeling, versnelde uitvoering, kavelruil en vergoedingen.

In het teken van de bosuitbreiding is sinds 1994 1730 ha bebost of voor bebossing aangekocht; in 17 van de 51 stadsbosprojecten gebeurden reeds aanplantingen. Door vooraf-

gaand overleg met lokale besturen en belangengroepen wordt gestreefd naar een verhoging van het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak. In de nieuwe beheersvisie voor inrichting en beheer van de bossen zal meer aandacht gaan naar natuurlijke processen, structuurvariatie, open plekken en genetische afkomst. Spontane bosontwikkeling krijgt meer ruimte.

De documentatiemap met samenvattingen van de presentaties en het IN-rapport 'Natuurontwikkeling in Vlaanderen: een stand van zaken en vuistregels voor de praktijk' kunnen worden besteld bij mariko.linsse@instnat.be.

Contactpersoon:

Kris Decler, tel.: 02-558 18 47; e-mail: kris.decleer@instnat.be

Floraverspreidingsgegevens zijn onmisbaar bij het opstellen van beheersplannen, het leggen van prioriteiten in het natuurbeheer en bij sommige milieueffectrapportages. Naast vegetatiekarteringen als bron van florakennis is ook de aanwezigheid van individuele soorten van belang. Actuele inventarisaties op perceelsniveau zijn hierbij het meest bruikbaar. Jammer genoeg zijn deze niet altijd beschikbaar of ontbreekt tijd of geld om ze aan te maken. Bovendien is ook historische informatie belangrijk bij het inschatten van beheerspotenties.

In Vlaanderen worden al heel lang florakarteringen uitgevoerd. Vanaf 1940 gebeurde dit systematisch volgens de IFBL-methodiek. Karteringen gebeurden met vierkante kilometer als basis waarbij in principe alle soorten werden opgenomen. Vanaf 1995 werd gestart met de uitbouw van een databank op basis van deze verspreidingsgegevens, aangevuld met andere bronnen van floragegegevens. Ondertussen omvat deze databank ongeveer 2,5 miljoen verspreidingsgegevens waarvan de oudste teruggaan tot 1800. Het leeuwendeel slaat echter op de periode van 1972 tot op heden. Om de databank vlotter toegankelijk te maken werd begin 2002 gestart met de uitbouw van een webapplicatie. Gebruikers kunnen ook hun eigen waarnemingen online invoeren.

Op <http://flora.instnat.be/flora> kan je de databank raadplegen. Volgende rubrieken zijn voorzien:

- Soortkenmerken raadplegen: hier vind je soortgebonden informatie zoals habitatvoorkeur, abiotische voorkeur, levensvormen en strategieën, rode lijst, zeldzaamheid. Dit deel is vrij toegankelijk.
- Waarnemingen invoeren: hier kan je eigen waarnemingen invoeren. De plaatsbepaling kan gebeuren volgens het IFBL-kwartierhokraster (rastereenheid 1 km²) of op basis van Lambertcoördinaten. Als waarnemer moet je je wel eerst registreren.
- Waarnemingen opvragen: als niet-geregistreerde gebruiker kan je een aanvraag voor het bekomen van verspreidingsgegevens indienen bij de beheerder van de site; als geregistreerde gebruiker kan je bovendien je eigen waarnemingen online terug opvragen.
- Streeplijsten: om veldformulieren te downloaden.

Contactpersoon:

Wouter Van Landuyt, tel.: 02-558 18 19; e-mail: wouter.van.landuyt@instnat.be